KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 14.11.2008
KOM(2008) 718 v konečném znění

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o návrhu nařízení Rady o zavedení kontrolního režimu pro zajištění dodržování pravidel společné rybářské politiky

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o návrhu nařízení Rady o zavedení kontrolního režimu pro zajištění dodržování pravidel společné rybářské politiky

1. ÚVOD A SOUVISLOSTI

Evropská politika kontroly rybolovu je jádrem společné rybářské politiky (SRP), protože důvěryhodnost SRP závisí na jejím účinném uplatňování. Politika kontroly byla několikrát reformována, zejména v roce 1993, kdy bylo přijato stávající nařízení, dále v roce 1998 za účelem začlenění kontroly intenzity rybolovu a konečně v roce 2002 v době reformy společné rybářské politiky, která umožnila vyjasnění odpovědností mezi Komisí a členskými státy, posílení spolupráce mezi členskými státy a zřízení Agentury Společenství pro kontrolu rybolovu.

Navzdory určitému pokroku panuje všeobecná shoda, že v SRP je obecně ještě hodně nedostatků; zejména je to nadměrný odlov způsobený nadměrnou kapacitou rybářského loďstva EU a nedostatky zejména v politice kontroly.

Komise přijala k řešení těchto nedostatků několik iniciativ včetně balíčku na restrukturalizaci rybářského loďstva z července 2007 a nedávno přijaté reformy kontrolního mechanismu rybolovu, kterým má být odstraněn nezákonný, nehlášený a neregulovaný rybolov (nařízení o nezákonném a nehlášením rybolovu). Komise také iniciovala debatu o tom, jakým způsobem od roku 2012 provést generální revizi SRP. Ve středním časovém horizontu by však měla reforma kontrolního režimu uplatnitelného na SRP dostatečně zlepšit účinné řízení rybolovu ve Společenství.

Kontrolní režim zavedený v roce 2002 trpí vážnými nedostatky, které zpochybňují jeho celkovou efektivnost. Jak zdůraznily Evropská komise[1] i Evropský účetní dvůr[2], je současný kontrolní režim neefektivní, drahý, složitý a nepřináší požadované výsledky. Neduhy politiky kontroly se negativně odráží na uplatňování dalších částí SRP a podkopávají úspěch iniciativ na zachování rybolovných zdrojů a řízení intenzity rybolovu. Závadná kontrola tak přispívá i k negativním výsledkům SRP, která, zdá se, není schopna plnit své zásadní cíle. Přestože je SRP uplatňována již několik let, ve skutečnosti zůstává stav zdrojů ve vodách Společenství zneklidňující a některé populace jsou využívány nad hranici udržitelnosti. Trvalé selhávání politiky kontroly bude mít důležité následky pro budoucnost rybolovných zdrojů, odvětví rybolovu a regionů závislých na rybolovu. Za těchto okolností navrhuje Komise obsáhlou reformu kontrolního režimu SRP, která by se zaměřila na všechny jeho nedostatky a zmodernizovala by jeho přístup.

Nové nařízení o kontrole se uplatní na všechny rybolovné činnosti a činnosti spojené s rybolovem ve vodách Společenství, v členských státech a na činnosti provozované rybářskými plavidly Společenství mimo vody Společenství. Nařízení je doplněním nařízení o nezákonném a nehlášeném rybolovu a nařízení o udělování oprávnění k rybolovným

[1] KOM(2007) 167.
[2] Zvláštní zpráva č. 7/2007.

činnostem provozovaným rybářskými plavidly Společenství mimo vody Společenství. Nařízení zamezí diskriminaci mezi státními příslušníky Společenství a třetích zemí. Uvedená tři nařízení vytvoří nový rámec kontroly.

Toto sdělení popisuje stávající situaci a výzvy, představuje klíčové složky nové strategie kontroly a nastiňuje navržená opatření.

1.1. Stávající situace

Ve způsobu provádění SRP bylo identifikováno několik významných problémů, které souvisí buď s nedostatky v režimu kontroly jako takovém nebo se strukturálními problémy a výzvami v odvětví rybolovu.

1.1.1. Zjištění a doporučení Účetního dvora

Nedávné posouzení systému kontroly, inspekce a sankcí provedené Účetním dvorem[3] se týkalo SRP. Podle zjištění tohoto posouzení se současná situace, mimo jiné, vyznačuje neadekvátním regulativním rámcem a nedostatečnými postupy pro vyčerpávající sběr údajů a pro odhalení nesrovnalostí mezi různými údaji. Vnitrostátní inspekční systémy navíc nejsou zcela způsobilé k tomu, aby zabránily porušování předpisů a odhalily je a vzhledem k odlišnostem mezi nimi není zajištěn odpovídající tlak na inspekce a optimalizaci inspekčních činností. Za stávajících podmínek a vzhledem ke svým omezeným pravomocem nemůže Komise systematicky označovat chyby a anomálie v údajích předaných členskými státy, dohlížet na vnitrostátní kontrolní režimy, ani zformulovat konečné stanovisko ohledně jejich celkové efektivnosti.

1.1.2. Zastaralé a nesoudržné přístupy ke kontrole

Kontrolní režim Společenství je omezen především na kontrolu čerpání kvót a technických opatření v procesu rybolovu a zanedbává další aspekty SRP, mimo jiné dopravu a trh. Pokud jde o kontrolu zejména v rámci systému intenzity rybolovu a biologicky citlivých rybolovných oblastí, vyvstaly nové požadavky, které nejsou současným režimem zohledněny. Hlavní snahy, které byly v posledních letech podniknuty za účelem dosažení udržitelného využívání a dlouhodobého řízení populací, musí být doprovázeny obsáhlým a účinným kontrolním režimem, aby tyto snahy mohly přinášet ovoce.

1.1.3. Nadměrná kapacita

Nedostatky současného kontrolního režimu jsou dále všeobecně násobeny trvale nadměrnou kapacitou rybářského loďstva Společenství. Tento strukturální problém je jednou z příčin nevýnosnosti rybářských loďstev a podněcuje nedodržování pravidel SRP. Pro velký počet plavidel je možné pracovat se ziskem pouze prostřednictvím překročení kvót a tedy podílením se na nadměrném rybolovu. To vede k začarovanému kruhu, kdy rybářská plavidla nadměrně využívají populace ryb pro svoje ekonomické přežití a zároveň jsou pod zvýšeným ekonomickým tlakem, aby v následujících letech lovily ještě více nadmíru, zatímco zákonné možnosti rybolovu a přidělování kvót v důsledku tohoto nadměrného využívání jsou stále více redukovány. Kromě toho, že to způsobuje vážné ekologické následky pro životní prostředí, zapříčiňuje to i nižší ceny legálně ulovených ryb, což v krátkodobém výhledu poškozuje

[3] Zvláštní zpráva č. 7/2007.

rybáře, kteří provozují svoji činnost v souladu se zákonem, a z dlouhodobého hlediska snižuje zásobování trhu.

1.2. Příčiny porušování předpisů

Bylo identifikováno několik příčin současného stavu porušování pravidel SRP, které všechny přispívají k neúspěchu kontrolního režimu.

Nedostatečné respektování předpisů v odvětví rybolovu je kromě nadměrné kapacity rybářského loďstva v zásadě způsobeno tím, že riziko, že tato porušování předpisů budou odhalena, je kvůli vážným nedostatkům ve vnitrostátních režimech kontroly dost malé. Četnost a intenzita kontrol a inspekcí se navíc v každém státě podstatně liší a rybáři musí čelit odlišným postupům a zvyklostem. To vytváří nejistotu a podrývá důvěryhodnost inspekčních zpráv, což činí systematické vyšetřování porušení předpisů v soudních a správních řízeních složitějším. V případě, že je porušení předpisů odhaleno, neexistuje navíc záruka, že budou uvaleny vhodné sankce, protože platný sankční systém není odpovídající a dostatečně odrazující.

Druhou příčinu porušování předpisů je nutno hledat v samotném právním rámci politiky kontroly a v úloze, kterou v něm zaujímá Komise a členské státy. Tento právní rámec byl v průběhu několika posledních let několikrát změněn a je nyní příliš složitý a rozložený do několika nařízení. Složitost a nesouvislost právního rámce způsobila nejasnost a nedostatek právní jistoty, což ztěžuje členským státům nebo odvětví rybolovu tuto koncepci přijmout a řídit se předpisy.

Současný kontrolní režim navíc zabezpečuje ze strany Komise pouze omezené a neefektivní mechanismy kontroly. SRP je výlučnou pravomocí Evropského společenství, které stanovuje právní rámec. Členské sáty musí zajistit, aby rybáři, zpracovatelé a prodejci tento právní rámec dodržovali. Za efektivní kontrolu, inspekce a prosazování pravidel SRP odpovídají tedy především členské státy. Úlohou Komise jako strážkyně Smlouvy je zajistit, že členské státy plní své povinnosti. Za tímto účelem Komise dohlíží na uplatňování SRP členskými státy. Pokud však dojde k porušení práva Společenství, může Komise v zásadě uplatnit jí dostupné prostředky, aby zajistila, že členské státy plní své povinnosti. Uvedená řízení pro nesplnění povinností jsou navíc zdlouhavá, těžkopádná a pouze výjimečně účinná.

2. ENVIRONMENTÁLNÍ A SOCIOEKONOMICKÉ PROBLÉMY

Různá selhání stávajícího kontrolního režimu nejsou bez nákladů. Rozsáhlé nedodržování předpisů a opakované porušování pravidel SRP má četné škodlivé následky, jak z hlediska vážného poškození biologické rozmanitosti a ekosystémů v mořském prostředí, tak i z hlediska významných hospodářských a sociálních důsledků pro odvětví rybolovu Společenství, jakož i pro odvětví zpracování a uvádění na trh.

Vzhledem k tomu, že hojnost rybích populací závisí na zdravém životním prostředí, by pokračování stávající situace nedovolilo jejich plné obnovení. Za stávajících podmínek naopak zůstanou nejspíše odlovy nad zákonem povolenou míru nebo nad rámec toho, co jsou rybí populace schopny unést, společným rysem společné rybářské politiky. Zmíněný zvýšený tlak na odlov nad zákonem stanovené limity by těžce poznamenal tyto ekosystémy, protože celkové přípustné odlovy (TAC) jsou stanoveny tak, aby byla odlovena pouze taková množství, která by neohrozila stav příslušné populace. Nezákonné odlovy podrývají uvedenou

kapacitu a mohou mít důsledky i pro jiné druhy, které jsou propojené s populacemi, na které se zaměřují činnosti nařízení o nezákonném a nehlášeném rybolovu, a tím ještě více tyto ekosystémy poznamenat.

Pokud bude stávající situace přetrvávat, celkové objemy odlovů budou ještě menší a jednotlivé ryby budou méně hodnotné, než kdyby byla celá populace lovena v udržitelných mezích. Kromě potenciální ztráty příjmu se navíc zvýší i náklady, protože k odlovu objemů dostatečně velkých pro dosažení zisku bude nutná zvýšená intenzita rybolovu. Následkem poklesu mezd a nízké návratnosti kapitálu bude muset mnoho rybářů toto odvětví opustit, čímž se zvýší nezaměstnanost v pobřežních oblastech, které se navíc častěji potýkají s menšími pracovními příležitostmi než jiné oblasti.

Tyto okolnosti vytváří pádné důvody pro neodkladnou a obsáhlou reformu kontrolního režimu SRP.

3. NOVÝ PŘÍSTUP KE KONTROLE: NÁVRH REFORMY POLITIKY KONTROLY SRP

Obecným cílem navrhované reformy je zavést obsáhlou, integrovanou a jednotnou politiku kontroly rybolovných činností ve vodách Společenství s cílem zajistit účinné uplatňování SRP. Nový přístup ke kontrole by měl být celkově založen na zjednodušení, sjednocení norem, zvýšení efektivnosti nákladů a snížení administrativní zátěže. Vzhledem k tomu, že tento návrh soustředí ustanovení o kontrole, které jsou v současné době obsaženy v celé řadě vzájemně se překrývajících a složitých právních textů, do jednoho právního nástroje, je i součástí klouzavého programu Komise pro zjednodušení (SRP) „Strategie Společenství pro zjednodušení právního prostředí“[4]. To přispěje k racionalizaci režimu kontroly.

3.1. Nový, společný přístup ke kontrole a inspekci

Návrh stanovuje obecnou koncepci inspekcí pro všechny odlovy na všech stupních řetězce – na moři, v přístavech, v dopravě i uvádění na trh – a předkládá harmonizované inspekční postupy s výhledem na zajištění jednotnosti v uplatňování nového kontrolního režimu. Prvním hlavním cílem je v této souvislosti zavedení přístupu zahrnujícího systematické posouzení rizik a zavedení systému úplné vysledovatelnosti jako základu pro kontrolu rybolovu. Nový přístup bude co možná nejvíce využívat moderní technologie. Zejména bude nutné zavést co nejvíce zautomatizované zpracovávání údajů a komplexní a systematické křížové kontroly údajů s cílem označit oblasti, kde je riziko nesrovnalostí zvláště vysoké. Tímto způsobem budou zdroje kontroly soustředěny na rizikové oblasti. Využití moderních technologií navíc sníží administrativní zátěž rybářů i příslušných orgánů, zejména s ohledem na správu kvót, a zároveň poskytne celkový obraz stavu rybolovných činností téměř v reálném čase a časově a finančně efektivním způsobem. Za tímto účelem rozšiřuje návrh využívání systému sledování plavidel (VMS), elektronického systému hlášení (ERS), systému automatické identifikace (AIS), systému odhalování plavidel (VDS) a dalších nových technologií.

Za účelem reagování na nové potřeby kontroly konkrétních lovišť, budou zavedena zvláštní kontrolní opatření uplatnitelná na víceleté plány, chráněné oblasti v mořském prostředí a výměty a trvalý mechanismus uzavření rybolovu v reálném čase spadající pod pravomoc členských států. Vzhledem k tomu, že omezení intenzity jako doplňkový nástroj řízení nabývá čím dál více na důležitosti, bude nedílnou součástí návrhu sledování výkonu motoru, např.

[4] KOM(2005) 535

pomocí vydání osvědčení. Vzhledem k tom, že narůstá vliv rekreačního rybolovu na populace ryb a mořské prostředí, počítá návrh i s kontrolními opatřeními pro tyto činnosti, např. s registrováním úlovků.

Opatření navrhovaná Komisí:

systematické posouzení rizik jako základ pro kontrolu rybolovu;
strategické programy, taktické zaměření a strategie odběru vzorků;
využití moderních technologií a komplexní systémy validace údajů;
normalizované a koordinované inspekční činnosti a postupy na moři i na souši (včetně dopravy a uvádění na trh);
zavedení systému úplné vysledovatelnosti;
zvláštní kontrolní opatření pro víceleté plány, výměty, chráněné oblasti v mořském prostředí a uzavření rybolovu v reálném čase;
opatření pro kontrolu rekreačního rybolovu.

3.2. Posun ke kultuře dodržování pravidel

Důležitým základem navrhovaného nařízení bude také ovlivnění chování zúčastněných stran podílejících se na celé řadě rybolovných činností (lov, zpracování, distribuce a uvádění na trh). Dodržování politik a právních předpisů SRP by mělo v ideálním případě být dosaženo nejenom prostřednictvím sledování a kontrolních činností, ale i jako důsledek celkové kultury dodržování pravidel, kdy všechny strany v tomto odvětví chápou a přijímají, že respektování platných pravidel je v jejich vlastním dlouhodobém zájmu.

Komise chce sdružit kontrolní opatření SRP, která jsou v současné době obsažena v mnoha různých textech s cílem zjednodušit a zracionalizovat právní rámec. Dosáhne se toho stanovením uvedených zásad v návrhu samotném a současně vymezením techničtějších a detailnějších záležitostí v prováděcích předpisech. Významně se tak zdokonalí právní rámec a povede to k větší přehlednosti a důvěryhodnosti pravidel SRP.

Pokud máme brát vážně zajištění rovného a účinného uplatňování pravidel SRP, musí být navíc zaveden režim harmonizovaných a přiměřených správních sankcí. V této souvislosti musí být hlavní zásadou, že sankce musí odstranit jakoukoli ekonomickou výhodu, která by mohla plynout z porušení předpisů, a dostatečně odradit potenciálního pachatele. V tomto ohledu tento návrh především vymezuje závažná porušení předpisů vedle porušení předpisů již vymezených v návrhu nařízení Rady o zavedení režimu Společenství pro předcházení, potírání a odstranění nezákonného, nehlášeného a neregulovaného rybolovu[5]. Návrh dále stanovuje úrovně pro minimální a maximální výši pokut, které mohou být uděleny fyzickým a právnickým osobám. Návrh dále za porušení předpisů, kterých se dopustí držitel povolení k rybolovu, vytváří sankční bodový systém, který je srovnatelný s podobnými systémy již zavedenými v mnoha zemích pro porušování předpisů v silniční dopravě. V případech opakovaného porušování pravidel SRP by tento mechanismus měl vést k pozastavení nebo za velmi vážných okolností a s přihlédnutím k zásadě přiměřenosti i k odebrání povolení k rybolovu.

[5] KOM(2007) 602.

Předpokládá se, že spolupráce mezi členskými státy bude fungovat na prováděcí i správní úrovni s výhledem na zdokonalení kontrolních opatření i řízení pro porušení předpisů. Reforma rozšiřuje možnosti členských států provádět vzájemnou kontrolu plavidel ve všech vodách Společenství. Komise navrhuje systematickou výměnu informací o možných porušeních předpisů na základě vyžádání, nebo na spontánním základě.

Pokud jde o technické záležitosti, drží se návrh moderního přístupu k předávání údajů a výměně informací jak mezi členskými státy, tak i s Komisí nebo Agenturou Společenství pro kontrolu rybolovu (CFCA). Předpokládá se, že v budoucnu bude každý členský stát uchovávat všechny relevantní informace a údaje o kontrolách na vnitrostátních internetových stránkách a v závislosti na jejich povaze budou tyto údaje uloženy buď na veřejných, nebo na zabezpečených internetových stránkách, kam budou mít na dálku přístup Komise, CFCA i ostatní členské státy. To významně usnadní a urychlí všech úředníkům zapojeným do kontrolního režimu přístup k údajům a zároveň zůstanou respektovány všechny stávající povinnosti v oblasti důvěrnosti údajů a ochrany osobních údajů.

Za účelem dosažení pokroku ve spolupráci je také nutné změnit pověření agentury CFCA, která zahájila činnost v roce 2007, ale která dodnes nemá skutečné vlastní pravomoci, pokud jde o kontrolu a prosazování pravidel SRP. V budoucnu bude proto její pověření zahrnovat audity a inspekce vnitrostátních kontrolních režimů a její poslání bude rozšířeno na organizování operativní spolupráce mezi členskými státy, která by zahrnovala kontrolu a inspekce na všech stupních řetězce až k prodejci. Agentura CFCA bude navíc moci pomáhat členským státům s cílem zdokonalit jejich kontrolní režimy. Za tímto účelem by mohla provádět analýzy a ověřování údajů o kontrolách. CFCA by měla možnost v případě vážného ohrožení SRP, které by nebylo možno odpovídajícím způsobem řešit jinak, sestavit nouzovou jednotku. CFCA bude taky hrát hlavní roli ve vývoji integrované sítě EU pro monitorování mořského prostředí tím, že zpřístupní své údaje dalším institucím a orgánům EU.

Opatření navrhovaná Komisí:

zjednodušení a racionalizace právního rámce;

zavedení odrazujících a harmonizovaných sankcí (včetně sankčního bodového systému);

zlepšení spolupráce mezi členskými státy a Komisí;

přezkoumání pověření Agentury Společenství pro kontrolu rybolovu (CFCA).

3.3. Účinné uplatňování pravidel SRP

Reforma si také klade za cíl jasně vymezit role a povinnosti členských států, Komise a CFCA. To je důležité pro racionalizaci postupů, vyhnutí se záměně rolí a zajištění toho, že Komise zastává pouze své hlavní funkce provádění kontroly a ověřování uplatňování pravidel SRP členskými státy a nadále neprovádí rozhodnutí v rámci mikrořízení. Navíc musí být posílena schopnost Komise zajistit respektování práva Společenství členskými státy. Z uvedeného důvodu musí být Komise schopna účinně a přiměřeně zasáhnout v případech, kde nedostatky v členských státech ohrožují jednotné uplatňování pravidel SRP.

Kontroloři Komise budou mít stejné pravomoci jako vnitrostátní kontroloři. Kromě plánovaných inspekcí budou moci provádět i inspekce z vlastní iniciativy a bez předchozího vyrozumění. Účelem je, aby zejména v případech, kdy existují důvody pro podezření na nesrovnalosti v uplatňování pravidel SRP, mohla Komise provádět nezávislé inspekce a audity kontrolních režimů členských států.

Pokud by bylo odhaleno pochybení, bude v návaznosti na tyto činnosti příslušnému členskému státu poskytnuta možnost nápravy uvedených nedostatků a odstranění nesrovnalostí. Za tímto účelem může být Komisí ve spolupráci s příslušným členským státem vytvořen zvláštní akční plán za účelem vymezení opatření nezbytných k nápravě uvedené situace.

Pokud se vyskytnou vážné náznaky toho, že členský stát po vyčerpání možností rybolovu s důsledkem vážného ohrožení zachování zdrojů nepodniká platná opatření, bude Komise schopna příslušná loviště z vlastní iniciativy a po konzultaci s dotyčným členským státem uzavřít.

Reforma tak zavede účinná opatření, která umožní Komisi zajistit respektování povinností SRP členskými státy. V případě špatného řízení bude možné nařídit finanční opatření, jako je pozastavení pomoci z Evropského rybářského fondu nebo pozastavení příspěvku Společenství na výdaje na kontrolu členským státům. Pokud by členský stát přečerpal svoji kvótu, musí mít Komise i pravomoc odečíst přečerpaná množství z roční kvóty pro další roky, což by zahrnovalo i odrazující penalizující faktor, anebo zamezit přesouvání nebo výměnám kvót. Tuto kapitolu uzavírá balíček nouzových opatření pro případy, kdy by došlo k vážnému ohrožení zachování zdrojů; tato opatření jsou např. pozastavení rybolovných činností nebo zákaz vykládky a uvádění ryb a produktů rybolovu na trh.

Opatření navrhovaná Komisí:

nové vymezení a posílení pravomocí Komise a kontrolorů Komise;
akční plány na lepší uplatňování SRP v členských státech, kde je její uplatňování chybné;
rozšíření možností Komise o možnost uzavření rybolovu;
možná finanční opatření proti členským státům v případě neodpovídajícího řízení;
větší pružnost, která by Komisi umožnila odečítat kvóty a odmítnout převody a výměny kvót v případě neodpovídajícího řízení;
balíček nouzových opatření.

4. KONZULTACE SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI

Během příprav reformy probíhaly obsáhlé a různorodé konzultace s členskými státy a zúčastněnými stranami s cílem získat jejich postoje k nutnosti reformy. O této otázce se jednalo i na setkání s generálními řediteli pro rybolov jednotlivých členských států dne 15. ledna 2008 a na neformálním setkání s ministry pro rybolov dne 18. února 2008. Členské státy široce podpořily Komisí provedenou analýzu současné situace a nezbytnost zásadní změny. Během jednodenního semináře dne 10. dubna 2008 byly vedeny konzultace s představiteli regionálních poradních sborů (RAC) a Poradního výboru pro rybolov a akvakulturu (ACFA). V únoru, dubnu a květnu 2008 navíc proběhlo i několik setkání s odborníky členských států na kontrolu rybolovu.

Od února do května 2008 proběhla veřejná internetová konzultace s cílem oslovit veřejnost a dovolit všem zúčastněným stranám přispět k diskusi a posoudit zejména dopad reformy na hospodářské subjekty a správní orgány. Bylo přijato 25 příspěvků od široké řady dotčených subjektů, mimo jiné i od sdružení z odvětví průmyslu, rybářů, producentů, subjektů v oblasti technologií pro kontrolu rybolovu, nevládních organizací a jednotlivců. Iniciativa Komise a

její hlavní cíle se setkaly s širokou podporou účastníků a mnozí přispěli cennými a inovačními návrhy. Všichni se shodli na potřebě reformy kontrolního režimu, čímž se potvrdilo, že cíle vymezené Komisí v konzultačním dokumentu jsou v celkovém posouzení reformy hlavním předmětem zájmu.

5. OČEKÁVANÉ DŮSLEDKY REFORMY A ČASOVÝ RÁMEC

Navrhovaná reforma vytvoří skutečně všezahrnující a integrovaný kontrolní režim SRP, protože obsáhne všechny otázky kontroly „od rybářské sítě až po talíř“. Výsledkem reformy budou nejenom normalizovanější vnitrostátní postupy kontroly a lepší schopnost kontroly a řízení rybolovných zdrojů, ale reforma s sebou navíc přinese nutné strukturální úpravy rybářského loďstva Společenství, které tak bude z dlouhodobého hlediska lépe odpovídat zákonným možnostem rybolovu. Zajistí se tím i zavedení rovných podmínek pro všechny na úrovni EU, což je hlavním požadavkem členských států i odvětví rybolovu. Vzhledem k tomu, že budoucí kontrolní režim přispěje k zajištění toho, že budou lovena pouze zákonem povolená množství ryb, nedostatek dostupných kvót způsobí koncentraci loďstva podle tržních sil, než se dosáhne úrovně, která umožní ostatním zbývajícím plavidlům vydělat na živobytí na základě legálních možností rybolovu. Tím se přeruší začarovaný kruh, kdy rybářská plavidla musela pro svoje ekonomické přežití lovit nadmíru, jak již bylo dříve vysvětleno. V dlouhodobém výhledu tato úprava rybářského loďstva přinese také snížení nákladů na kontrolu a dohled, protože jestliže bude rybářské loďstvo schopno dosáhnout dostatečných příjmů na základě legálních úlovků, bude i pravděpodobnost porušování předpisů menší.

Nový kontrolní režim navíc usnadněním oznamovací povinnosti tomuto odvětví a kontrolním orgánům podstatně sníží administrativní zátěž tohoto odvětví i správních orgánů. Tento režim také zjednoduší a zlepší správu údajů členskými státy, protože v budoucnu bude široce založen na elektronických systémech.

Menší rozsah rybolovu a dodržování limitů stanovených celkovými přípustnými odlovy (TAC) bude z hlediska tlaku na populace ryb významným přínosem pro životní prostředí. Obnova a růst početnosti rybích populací povede k většímu věkovému rozptylu ryb v populacích i v odlovech. Vzhledem k tomu, že Komise bude schopna reagovat rychleji a lépe na uvedené nedostatky zejména s ohledem na přečerpávání rybolovných kvót, bude méně pravděpodobné, že životní prostředí bude zasaženo nezodpovědným rybolovem. Vedlejším účinkem reformy navíc bude získání spolehlivějších údajů pro vědu v mnohem kratším časovém úseku, což umožní lepší vědecké poradenství, a tak i lepší a rychlejší rozhodování v oblasti řízení. To povede ve středním časovém horizontu k nárůstu biomasy a tedy i k četnějším a lepším možnostem rybolovu, a tak by v důsledku nového a obsáhlého kontrolního režimu mělo být dosaženo zlepšení v oblasti životního prostředí i hospodářství. Součástí celkového přínosu také pravděpodobně bude vliv na růst zaměstnanosti, zejména v odvětví zpracování a v přidružených pododvětvích. To přispěje k obnovení důvěry zúčastněných stran a široké veřejnosti v SRP.

6. ZÁVĚR

Trvale nadměrné odlovy a nerespektování pravidel SRP v posledních desetiletích přivodily dramatickou situaci: vyčerpání populací ryb a neuspokojivou hospodářskou výkonnost tohoto odvětví. Současné problémy pramenící z nedodržování předpisů a jím způsobené poškození populací ryb a nedostatek hospodářské a sociální stability byly rozpoznány členskými státy i samotným odvětvím rybolovu, jež široce podporují reformu stávajícího systému. Přestože tato reforma bude v prvních letech svého uplatňování vyžadovat určité strukturální úpravy, v dlouhodobém výhledu povede k výkonnější a účinnější struktuře odvětví rybolovu. Větší srozumitelnost a soudržnost kontrolního režimu a vyjasnění a normalizace rolí různých zúčastněných stran poskytne větší průhlednost. To dále povede k širší podpoře a větší důvěře mezi odvětvím rybolovu a spotřebiteli, což je pro úspěch SRP nezbytné. Větší důvěra veřejnosti v SRP jako takovou zase ovlivní chování a důvěru spotřebitelů, kteří si budou moci být jistější, že kupují udržitelné produkty.

Reforma přináší významné výhody na několika úrovních – pro životní prostředí a prostřednictvím komplexního a soudržného systému kontroly a inspekcí i pro všechny zúčastněné strany. Tento režim zajistí rovné podmínky v celém Společenství. Z uvedených důvodů vyzývá Komise Radu a Evropský parlament, aby podpořily navrhovanou reformu nastíněnou v tomto sdělení. Zároveň vyzývá všechny evropské instituce a zúčastněné strany, aby se připojily ke společnému úsilí za účelem naplnění této výzvy.